
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

KIBOCSÁTOTTA LELKÉT

Zsoltár 104, 2Kor 5,17-21

2017. JÚNIUS 4. PÜNKÖSD

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: Apostolok cselekedetei 2,1 -12.

Imádkozunk: Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, magasztalunk és dicsőítünk Pünkösöd áldott napján, amikor elküldötted Szentlelkedet, betöltötted a tanítványokat és minden népnek a maga nyelvén hirdetteted Krisztus nagyságos dolgait, örökkévaló evangéliumodat, hűségedet, megmentő szeretetedet. Magasztalunk, hogy egybe gyűjtöttél bennünket ezen a mai napon, áldunk azokért a fiatalokért, akik ma itt, a gyülekezet közösségében fogadalommal erősítik meg hitüket, és gyülekeztek tagjaivá lesznek. Áldunk azért, hogy egykor így tehattunk mi magunk is, és áldunk gyermekeinkért, unokáinkért, akik majd így fognak tenni, hogy mi mindig, egy akarattal hirdessük a Te nagyságos dolgaidat. Kérünk, küldd el Szentlelkedet, töltsd be szívünket, áldd meg ünnepünket, ajándékozz meg bennünket Krisztus világosságával, az új teremtés csodájával, hogy mindannyian egy szívvel, reád tekintve dicséretet mondhassunk Neked énekünkkel, imádságunkkal, egész szent életünkkel. Krisztusért, a mi Urunkért, hallgass meg bennünket. Ámen

Textus:

Mindazok te reád néznek, hogy megadjad eledelüket alkalmas időben. Adsz nekik és ők takarnak; megnyitod kezedet, és megtelnek a te jóvoltoddal. Elfordítod orcádat, megháborodnak; elveszed a lelküket, kimúlnak és porrá lesznek újra. Kibocsátod a te lelkedet, megújulnak, és újjá teszed a földnek színét.

Legyen az Úrnak dicsőség örökké; örvendezzen az Úr az ő teremtményeiben! (Zsoltár 104, 27-31.)

Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiék elmúltak, ímé, újjá lett minden. Mindez pedig Istentől van, aki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által, és aki nekünk adta a békéltetés szolgálatát; minthogy az Isten volt az, aki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nekik az bűneiket, és reánk bízta a békéltetésnek ígését. Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel.

Mert azt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk ő benne. (2Korinthusi levél 5,17-21.)

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Pünkösd legalább kétszeres ünnep. A régi időkben aratóünnep volt, az első zsenge ünnepe, amikor a húsvétot követő ötvenedik napon már lehetett terményt betakarítani. Némelyek szerint a felolvasott 104. zsoltár, amely Isten gondviselését, gazdag áldását, a beérő vetést ünnepeli és Istent dicsőíti, nos, talán eredetileg ez a zsoltár is egy hálaadás napi, vagy pünködsdi ének lehetett. De mi azért ünnepeljük pünkösdöt, mert Jézus Krisztus ígérete valósággá lett, elküldötte Szentlelkét, betöltötte a tanítványokat, megajándékozta őket a nyelvcsozával. Az pünkösdnapi sokadalom, akik a szélrózsa minden irányából jöttek Jeruzsálembe, álmélkodva, megdöbbenve, meghökkenve hallotta, hogy az apostolok Isten és Krisztus nagyságos dolgait kinek-kinek az anyanyelvén hirdetik.

A zsoltár a gondviselés bőséget mutatja meg: az egész teremtett világ Isten teremtő Lelke által él. Sőt, azt kell mondanom, hogy a zsoltáros egészen erős, határozott, bizonyos fokig ijesztő kifejezéseket használ. Ennek a lényegét úgy lehetne összefoglalni, hogy Isten éltető Lelke nélkül nincsen élet, ahol viszont a Lélek kiárad, amikor Isten elküldi az Ő lelkét, ott élet támadt, új teremtés lett. A textust a régi fordításból olvastam, ahol ez áll: Kibocsátod a te lelkedet, megújulnak. A régi fordítók, talán valamiféle panteizmustól tartva, kerültké a szószerinti fordítást, ahogy például az újabb fordításokban áll (és helyesen): ha kiárasztod Lelkedet, új teremtmények keletkeznek. Tehát teremtés történik. Az eredeti szövegben az a sajátos szó áll itt, amit az Ószövetség csakis és kizárólag Istenre, Istennel kapcsolatban, Isten munkájáról mond: teremtés. Az ember alkot, az ember a rendelkezésre álló világ dolgait formálja, átcsoportosítja, kihoz belőlük valamit. Isten teremt. És csak Isten teremt.

Az ember talán úgy van, mint a gyermek a kaleidoszkóppal: megrázza és egy érdekes alakzat adódik ki a rendelkezésre álló üvegyöngyökből, aztán megrázza megint és akkor egy másik alakzat formálódik ki belőle, – de az alapelemek ugyanazok. Vagy ha komolyan, verejtékkel,

fáradsággal állunk hozzá, akkor mondhatni, hogy a világ számunkra olyan, mint egy rejtvény, mely tele van számunkra még ismeretlen dologgal, de mégiscsak egyfajta módon lehet helyesen összerakni az elemekből. Isten azonban teremt. Vagyis, mondja a zsoltáros, amikor Isten kibocsátja Lelkét... – és ez is érdekes szó: *elküldi* Lelkét, a Szentléleknek is van apostolátusa; ahogy az apostolok küldöttek, akiket Krisztus kiküldött az evangélium hirdetésére, úgy van a Szentléleknek is egy sajátos „apostolátusa”, azt mondja Jézus a tanítványoknak az utolsó vacsorakor: nem hagylak titeket árvakul, elküldöm hozzátok az én Szent Lelkemet, aki megtanít benneteket minden igazságra (János 14). Tehát amikor Isten – mondja a zsoltáros a gondviselés kapcsán – elküldi az Ő lelkét, az Ő saját Lelkét, a Szentháromság harmadik személyét, akkor teremtés történik. Nem annyi ez, hogy a dolgok átrendeződnék, nem annyi ez, ahogy mi a régi dolgokat leporoljuk, vagy előveszünk valamit, ami éppen újnak tűnik, mert eddig még nem láttuk, nem hallottuk, de tulajdonképpen megvolt. Teremtés történik. Azt mondja a zsoltáros Istent magasztalva: ha elfordítod orcádat, ha elveszed Lelkedet, akkor teremtményeid megsemmisülnek, porrá lesznek, semmibe hullanak. Pál apostol pedig azt mondja, hogy akik Krisztusban vannak a Szentlélek által, azok új teremtés. A Lélek döntő munkája az, hogy Krisztushoz vezet el bennünket, hogy megújuljunk, elváltozzunk a Krisztus képmása szerint. Az a Lélek munkája az emberben, hogy Krisztus-arcúvá leszünk, másképpen szólva: Krisztus a miénk lesz. Azt mondja az apostol, ha valaki Krisztusban van, az új teremtés, – a régiék elmúltak, újjá lett minden. Minden megváltozott, minden átalakult, és pedig annyira radikálisan, hogy nem tudja az apostol ezt másképp mondani: ez új teremtés.

Miért van erre szükségünk, éppen úgy – hadd utaljak a zsoltárra –, ahogyan szükségünk van az életadó Lélekre? Még egyszer mondom: talán a régi fordító azért fordította teremtés szót ilyen óvatosan, hogy: megújít, mert attól tartott, hogy eltorzítjuk a zsoltáros a dicsőítő gondolatát, és ki tudja, miféle panteizmust fogunk kihozni belőle, mintha a világ Istennek a kilélegzése és a belélegzése lenne. De inkább azt kell mondanunk, hogy a zsoltáros bátor, nem fél attól, amitől esetleg a tudós teológusok, meg a szigorú vallástörténészek félnek. És nem is szabad félnie. Mert nem tudja másképp kifejezni, annyira mindent átható, radikális, annyira új Isten bőséges áldása. Hát akkor mennyivel inkább láthatta ezt így Pál apostol, aki végképp nem tud mást mondani, mint azt, hogy aki Krisztusban van, az új teremtés. Miért van nekünk erre szükségünk?

Ha Isten visszavonja Lelkét – mondja a zsoltáros – akkor nincs élet. A párját ennek nem a dicsőítésben, hanem a töredelemben, a bűnbánatban találjuk. Dávid szép vallomása ez az 51. zsoltárban, amikor azt mondja: *ne fordítsd el orcámat tőlem, és ne vond meg Szentlelkedet én*

tőlem. Ne vedd vissza Szentlelkedet én tőlem! Szentlélek nélkül nincsen életünk. Szentlélek által új életünk van! Vagyis Isten Lelke nem meghosszabbítgatja az életünket, nem átcsoportosítja az erőinket, nem jobbá teszi kissé, nem levelez róla némi terhet és könnyít a másik oldalra, nem fölfényezi, hanem átsugározza Isten szépségével, dicsőségével, és újat alkot, újjá teremt. Pál apostol fejti meg nekünk a titkot itt a 2. Korinthusi levélben, amikor azt mondja, hogy Isten adja a Lelkét, Isten teszi ezt, Isten teremt újjá, aki megbékéltette magával a világot. Megbékéltette magával a világot. Ha végig lapozzuk az emberiség történetét, vagy annak ezt a rendkívül sajátos és mindenbe betekintő olvasatát, amit a Szentírásnak nevezünk, akkor azt látjuk, hogy itt, ebben az Istennel való békességünkben gyökerezik minden áldás – illetve, fordítva: az Istennel való békétlenségünkben gyökerezik minden problémánk. Ez történhet úgy, hogy az ember összefog nagy kollektívumokba, és történhet úgy, hogy önnön maga áll próbára. A kollektívumok történetét jól ismerjük, az egyéniesülésnek a különös történetét csak most kezdjük el olvasgatni. Egy család, egy törzs, egy nemzet, egy ország, egy birodalom – ezek emberi közösségek és egyúttal emberi vállalkozások is. És számos helyen olvasunk arról, hogy összeálltak az ember valamiféle közösségbe, értették egymást, tudták, hogy mit akarnak. Például, azt, amit Babel tornyánál akartak: építsünk magunknak egy tornyot! A torony tetején meg ott lesz az Isten-szoba, az Isten-szobában megfogjuk az Isten lábát, lehúzzuk, és engedelmes szolgálkká tesszük! Vagy amit a 2. zsoltárban olvasunk: a királyok, a fejedelmek, a hatalmasok és persze mögöttük az országok, a népek, a birodalmak egybegyülekeztek, tanácsot tartottak Isten ellen és felkentje ellen és ezt mondták: vessük le nyakunkról igáját, szabadítsuk meg magunkat, törjük le a bilincseket! Tehát értik egymást: Isten ellen. Az emberben mérhetetlen békétlenség harag, lázadás, düh van Istennel szemben. Milyen érdekes fénybe állítja a Babel tornyánál történeteket az, amit a pünkösdi történetben olvasunk. Babelnél Isten alászállt és összezavarta az emberek nyelvét, pünkösdkor is megzavarodtak, csak hogy fordított értelemben. Kérdezni kezdik egymástól: miért értik egymást. Babelnél nem értették egymást. Nem értették a parancsszavakat. És meg nem értés nélkül, egymás szava értése nélkül még két ember sem tud együtt megmaradni. A történelemben látjuk, hogy a nagy emberi vállalkozások, a nagy egybegyülekezések, a nagy birodalmak, a nagy népek, a nagy nemzetek, nagy hórúkkolások, a nagy nekifeszülések mindegyre ott siklottak ki, hogy az emberek egyszer csak nem értették egymást Pünkösdkor viszont abba zavarodnak bele az ott lévők, hogy értették egymást. Tehát ott valami egészen más kezdődik. Értik, hogy a galileai halászberek az Isten nagyságos dolgait szólják a ő anyanyelvükön. Ha valaki fölrajzolja egy térképre azokat a helyeket, amelyeket Lukács evangélista megjelöl, hogy ti. ezek a zarándokok honnan érkeznek,

akkor a szélrózsa kirajzolódik: kelettől szépen haladunk dél felé, felérkezünk nyugatra, aztán északra. De nem is a sorrend a fontos, hanem az, hogy mindenúnnen, az egész világból vannak ott. Bábelnél, a szélrózsa minden irányába szétszóródtak az emberek, pünkösdkor a szélrózsa minden irányából egybegyűjtettek. Bábelkor belezavarodtak abba, hogy nem értik egymást, pünkösdkor meg abba zavarodtak bele, hogy értik.

De kedves testvérek itt, a 21. században valami másnak vagyunk a tanúi. Ma nemcsak arról van szó, hogy egy nép nem ért meg egy másik népet, egyik ország nem érti meg a másik országot, egyik birodalom nem érti meg a másik birodalmat, és tele van a szívünk szorongással, hogy mi lesz ebből!? A múlt vasárnap mondtam, és sajnos újra mondanom kell szomorú szívvel: már nem az a kérdés itt, ebben a békésnek tűnő Európában, hogy lesz-e robbantás, hanem csak az a kérdés, hogy hol lesz? Úgy élünk itt, mintha háború lenne valahol, és mi vagyunk itt a hátszágban, csak most nem repülőgépek hozzák a bombát, hanem két lábon, testre kötözve. Mi lesz velünk? Nép népek feszül, ország meg országnak feszül, gyűlölet gyűlöletnek feszül, – hol tudunk itt békességről beszélni? És ha mindehhez hozzáteszem, hogy az ember már a másikat sem érti, nem is akarja érteni, ma az ember nem tud adni, csak elvenni akar, nem tud áldozatot hozni, csak szerezni akar, és a másikat is a szerzése eszközének, tárgyának tekinti, odáig elmenően, hogy a közmegegyezésbe foglalt dolgok sem jelentenek semmit, és ezért – mondja némely filozófus – talán jobb nem is beszélni, hiszen nem ért a másikat, és én sem értem a másikat és nem is akarom feltétlenül érteni. A közösség, a család, a társadalom, a nemzet, az ország, a birodalom, a világ, az emberiség mind azért van, hogy rám nézzen, és amit én akarok, ami nekem a jó, ami nekem a fontos, én csak azt akarom a világból megérteni.

És ha még hozzáteszem mindehhez, hogy ma már a kollektívumok szállnak harcba az egyéniesedéssel. Mi itt élünk a nyugati civilizációban, és ma a nyugati civilizációban csak az ember számít. A jogok tömegtermelése folyik ma, hogy mindenkinek mindenhez joga legyen, ami csak akar lenni, ahogy neki jó, ahogy kigondolja magát, és ha meggondolta magát, akkor arra is legyen egy törvény, – így süllyed minden. Süllyed a család, süllyed a közösség, süllyed a nemzet, süllyed az ország, süllyed Európa, süllyed a Nyugat, minden süllyed. Ezzel szemben ott áll egy másik világ, ahol az egyes embernek föl kell oltadnia a nagy kollektívumban. Ott meg azért süllyed minden. És az egyik világ haragszik a másikra. Háborúban állnak. Ha elmegyünk keletre, azt halljuk, hogy a nyugati világ az individualisták világa, egy elveszett, süllyedő, dekadens, pusztuló – bocsánat, így mondják – rothadó világ, meg kell magunkat menteni attól a világtól. Robbantsuk föl! Ha meg itt vagyunk nyugaton, akkor összecsapjuk a kezünket és nem akarjuk

érteni, hogy van az, hogy az egyes ember önként, magától beáll egy-egy közösségbe, fölolvad benne, arctalanul, és abban érzi magát boldognak. Nem érezheti magát benne boldognak! – mondjuk mi. A két világ egymásnak feszül, békétlenségben van. De csak azért, tudjuk meg Pál szavából, hanem főleg azért, mert Istennel áll harcban, Istennel van békétlenségben – az ember úgy is, mint kollektív lény, és az ember úgy is, mint egyén, harcban áll az Istennel.

Ezért mondja az apostol, ahogy aki a Krisztusban van, az új teremtés, – azért egészen új teremtés, mert Krisztusban, Krisztus által megkapta az Istennel való megbékélés lehetőségét, mert Isten megtette a döntő lépést. Azt mondja az apostol: Isten az, aki Krisztus által megbékítette magával a világot. Rajtatok a sor, béküljétek meg az Istennel.

Amikor a püünkösdi történetben azt olvassuk, hogy Péter apostol igehirdetése nyomán ott Jeruzsálemben a szélrózsa minden irányából jött zarándokok közül sokan, háromezren, megértették Istennek ezt a meghívását, megkapták az újjáteremtő Lélek ajándékát, és megtértek, akkor részben, mégis döntő módon ebbe a mély dimenzióba enged betekintést Lukács apostol feljegyzése: megtértek. Úgy-e mi, keresztyének unjuk már ezt a szót: meg kell térni?! Magyarazzuk így, úgy, próbáljuk megvilágítani ilyen módon, olyan módon, de néha meg azt mondjuk: tessék már minket ezzel békét hagyni; megtérni, ez ócska, pietista szöveg, a fundamentalisták szoktak ilyeneket mondani, én már megtértem! Elég egyszer megtérni, de akkor nagyon jól! Igen, kétségtelen igaz, hogy sokszor visszaéltek ezzel, üressé tették, sokszor csak mondogatták, sokszor tartalom nélküli volt, – de nyissunk meg most egy igazi mély tartalmat! Béküljétek meg az Istennel – ez a megtérés. Mert Isten már megengesztelődött veletek, Isten már Krisztusban félretette a közben levő akadályokat, Isten már Jézus Krisztusban megnyitotta az utat a mennyei szentélyhez, Istennél minden időben segítséget találsz, Isten atyai arcát mutatta meg. Nem száll veled háborúba, nem vonja ki kardját, nem ront rád, nem kívánja meg tőled, hogy akár nagy seregbe tömörülve, akár egyéniesült partizánként, nahát, akkor vívd meg a harcot Istennel, lássuk, ki a jobb, győzzön az erősebb! Megbékélt veled. Amikor Krisztus azt mondja tanítványainak: nem hagyalak titeket árvakul, elküldöm a Szentlelket, és ehhez hozzáolvassuk a zsoltárt és Pál apostol szavát, akkor csak belecsodálkozhatunk, hogy ennek valóban így kell lennie. Az új teremtés, az újjáteremtés, a radikálisan más, ami nem a réginek a meghosszabbítása, azt jelenti, hogy az ember, mi, én és te, az evangélium hallgatói, megbékélünk az Istennel. Odabékülünk Hozzá. Szabad szívvel elfogadjuk Isten áldásait. Pál apostol a Római levélben azt mondja Isten kegyelméről: nem azé, aki akarja, sem nem azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené. Mennyi harc van az akaratban, mennyi küzdelem van az akaratban, mennyi mindent fölteszünk, amit akarunk, a másoknak, a családunknak, a közösségeinknek, vagy csak

önmagunknak, egyszerűen, csak magunknak. Megbékélni azt jelenti, hogy nem akarok, hanem elfogadok, nem szerzek, hanem adok, nem önmagamot ünnepelem és valósítom meg, hanem Istent dicsőítem, nem a régít folytatam javított és végtelenített kiadásban, 40.-ik, 50.-ik, 60.-ik változatban, ki mennyi esztendő, hanem Isten Lelke által, egészen új életre támadok. Ha valaki Krisztusban van, új teremtés az, a régiek elmúltak, újjá lett minden. Ez az új isteni teremtés, ezt ünnepeljük pünkösöd napján, ezért támadt zúgó szélnek zendülése és ezért indultak majd el az apostolok maguk is a szélrózsa minden irányába, hogy minden népnek, minden nemzetségnek és minden egyes embernek elmondják, megújított életükkel, megbékélt szívükkel kifejezzék: Isten már megbékélt veled. Békélj meg Istennel, és akkor békét találsz a közösségeidben és békét találsz önmagadban is. Ámen

Imádkozzunk! Köszönjük mennyei Atyánk, amit az Úr Jézus Krisztusban elvégeztél és ki is nyilatkoztattál, hogy ellened való lázadásunk és ellened indított háborúnk ellenére Te minden bűnünket félretetted, és Krisztusért, Krisztusban megbékéltél velünk. Óáltala kedvesek vagyunk a számodra, Óáltala gyermekeiddé fogadsz bennünket, Óáltala kiemelsz bennünket az elveszésből és a halálból, Lelked által új életre támasztasz minket.

Könyörgünk Urunk ezért az egész békétlen világért, adj békességet, csillapítsd az ember ember elleni haragját, népek népek elleni dühét, országok országok elleni gyűlöletét, kultúrák és kultúrák feloldhatatlan ellenségeskedését. Távoztass minden rosszat, adj békességet testvérnek testvérehez, szülőnek gyermekhez, gyermeknek szülőhöz, barátnak baráthoz, magyarnak magyarhoz, magyarnak európaihoz, európainak keletihez, vond békességre embergyermekedet ezen a világon, hiszen Te Krisztusban örökre megbékéltél. Aándékozz meg bennünket Szentlelked hatalmas áldásával, Lelked nélkül szomjúhozunk, Lelked nélkül csak porrá leszünk, Lelked nélkül semmink sincs. Lelked nélkül halott anyag vagyunk, Lelked által megízlelhetjük az eljövendő világ erőit, Lelked által békességet találunk, Lelked által felragyog számunkra az út, amely Hozzád vezet és áldásokat hoz számunkra.

Így kérünk bizonyoságot tevő konfirmandus testvéreinkért, töltsd be szívüket, életüket megbékítő, drága evangéliumoddal, vond őket a hívők közösségébe és tartsd meg őket ebben. Könyörgünk egész gyülekezetünkért, annak minden tagjáért, könyörgünk minden keresztyénért szerte a világon, különösen azokért, akiknek éppen a békesség evangéliuma miatt kell üldöztetést, háborúságot szenvedniük, vagy éppen életüket feláldozniuk, őrizd meg és óvd meg őket. Áld meg mennyei Atyánk úrvacsorai közösségünket, hogy a látható jegyek is hirdessék számunkra, mi módon szereztél számunkra igazságot, feltámadást és örök életet. Krisztusért kérünk, hallgass meg bennünket. Ámen

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU